

Bilag A.

1.

I meget ærede Skrivelse og Circulaire af 15de April har det behagete Ministeriet at forlange, at Spørgsmaalet om Tilraadeligheden af det ved anden Behandling i Landsstthinget omændrede Lovforslag om Frimenigheder indenfor Folketirken skulde bringes under Overveielse ved Landemodets udvidede Forhandlinger, hvorhos Ministeriet har ønsket, at det efter den Anledning, som de omhandlede Forhandlinger paa Rigsdagen og et Blik paa Forholdene selv maatte indeholde, gjordes til Gjenstand for en omfattende Discussion, hvilke Foranstaltninger — enten legislative eller administrative — der kunne være Anledning til at træffe til Afhjælpning af den Trang til Forandringer i Folketirkens Forhold og i Ordningen af vore kirkelige Tilstande, der har fundet sit Udtryk under de ommeldte Forhandlinger. Ministeriet har særligt henledet Opmærksomheden paa Udtalelserne angaaende en udvidet Afgang for Menigheden til at udøve Indflydelse paa Valget af de geistlige Embedsmænd, saavel som paa de Udtalelser, som ere fte angaaende Nødvendigheden af og Vanskelighederne ved at virkeliggjøre den i Grundlovens § 75 nedlagte Tanke. Ved herom at forlange Beretning indsendt, har det tillige behagete Ministeriet at forlange min egen Betænkning.

Efterat nu Sagen har været forelagt ved Landemodets udvidede Forhandlinger, hvor et betydeligt Antal af Stiftets Præster vare tilstede, har jeg den Ære herom at gjøre Indberetning. Det ligger i Sagens Natur, at man paa Grund af de forelagte Sagers store Omfang, hvis grundige Behandling gjerne kunde medtage flere Maaneder, og den saa knap tilmaalte Tid af nogle Timer, maatte beslitte sig paa den størst mulige Begrænsning. Næst efter at henvisse til Landemodsacten, der indeholder et Resumé af de enkelte Foredrag, skal jeg her søge at giengive de Hovedtanker, der under Discussionen ere fremkomne, og Landemodets Afstemning i Henhold til disse.

Ved at omtale Afstemningen skal jeg bemærke, at herved kun forstaaes det egentlige Landemodes eller Provsternes og Biskoppens. Forsaavidt som ved enkelte af de offentligt meddeelte Referater er blevet paaanket, at det ved det sjællandske Landemode ikke blev tilladt Præsterne at stemme, medens denne Tilladelse blev given ved de andre Landemoder, i hvilken Anse nogen Uklarhed over Landemodernes Vilkaar syntes at være tilstede, griber jeg Leiligheden til paany at udtale det Usikkelige i, at der maatte gives Præsterne en virkelig organisk Stemmeret ved Landemodet, og tillader jeg mig i Korthed at bringe det factiske Forhold i Erindring.

De udvidede Forhandlinger ved Landemodet fremkaldtes eller rettere sagt gjenoplyvedes (sfr. Kongelig Rescript. 20de Januar 1809) ved et af mig fort efter min Udnævnelse til Biskop stillet Forslag og derefter indgivet Andragende til Ministeriet, hvilket Andragende med stor Velvillie blev imødefkommet af den daværende Cultusminister. Meningen var, at en fri Præstestemme skulde faae Afgang til at høres, forinden Landemodet tog sine Beslutninger om kirkelige